

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

 Projekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu			Kod ECTS
Filozofia dziejów			8.1.0513
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Zakład Estetyki i Filozofii Kultury			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	pierwszego stopnia
Wydział Nauk Społecznych	Filozofia	forma	stacjonarne
		moduł	kulturowo-estetyczna, społeczno-etyczna
		specjalnościowy	
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr hab. Józef Tarnowski, profesor uczelni			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		2	
Wykład		2 ECTS = 50 h	
Sposób realizacji zajęć		30 h bezpośredni kontakt	
zajęcia on-line, zajęcia w sali dydaktycznej		20 h przygotowanie do egzaminu	
Liczba godzin			
Wykład: 30 godz.			
Termin realizacji przedmiotu			
2022/2023 letni			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
- Wykład problemowy - Wykład problemowy z dyskusją na platformie MS Teams lub Zoom oraz lekcje na platformie Mestwin, zawierające wykład wprowadzający nauczyciela, linki do materiałów źródłowych oraz stymulację różnych aktywności studentów, takich jak: esej, wpis na forum, udział w dyskusji, udział w kwizie, udział w grze edukacyjnej, etc.		Sposób zaliczenia	
		Zaliczenie na ocenę	
		Formy zaliczenia	
		- egzamin pisemny testowy - Egzamin pisemny na platformie Mestwin. Możliwość zwolnienia z egzaminu osób systematycznie i terminowo aktywnych na platformie Mestwin.	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Zgodnie z Regulaminem studiów UG Ocena końcowa składa się z dwóch składników 1/ 50% za aktywności na platformie Mestwin, 2/ 50% za egzamin pisemny	
Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się			
Zgodnie z Regulaminem studiów UG Ocena końcowa składa się z dwóch składników - aktywności na platformie Mestwin, - egzamin pisemny			
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi			
A. Wymagania formalne			
Student musi być zapisany na dany semestr.			
B. Wymagania wstępne			
Brak			

Cele kształcenia

Zapoznanie słuchaczy z różnymi sposobami uprawiania filozofii dziejów w dwustuletniej historii istnienia tej dyscypliny filozoficznej, łącznie z jej „prehistorią”, a także z politycznym użyciem, jaki z filozofii dziejów czyniono w przeszłości i powodami jej kryzysu, w jakim znalazła się w schyłkowym okresie wielkich transformacji ustrojowych, oraz z jej zaangażowanymi społecznie „ponowoczesnymi” mutacjami.

Treści programowe

Wprowadzenie metodologiczne.

Antyczne, średniowieczne, renesansowe i oświeceniowe protohistoriozofie.

Historiozofie idealistyczne: św. Augustyn, Vico, Herder, Hegel, „prawica neohegłowska”, Koneczny, Struve, Fukuyama.

Historiozofie materialistyczne: Saint-Simon, Comte, „lewica neohegłowska”, Marx, szkoła frakfurcka, Hayek, neomarksizm, antymarksizm, nowa szkoła frakfurcka, Naisbitt, Huntington, neodarwinizm społeczny.

Historiozofia implicitna w beletrystyce: Witkacy, Zamiatin, Huxley, Orwell, Vonneguth, Dick, Bradbury.

Historiozofia implicitna w nowej humanistyce

Wykaz literatury

Literatura podstawowa:

Angehrn Emil. (2007). Filozofia dziejów. Przekł. J. Marzęcki. Kęty: Wydawnictwo Marek Derewiecki.

Jakubowski Marek, N. (2004). Ciągłość historii i historia ciągłości: polska filozofia dziejów. Toruń: Wydawnictwo UMK.

Kuderowicz Zbigniew. Filozofia dziejów. [Dowolne wydanie].

Schwab Klaus. (2018). Czwarta rewolucja przemysłowa. Przekł. A.D. Kamińska. Warszawa: Wydawnictwo Studio Emka

Literatura uzupełniająca (fragmenty):

Arendt Hannah. Korzenie totalitaryzmu. [Dowolne wydanie].

Augustyn (św.). Państwo Boże. [Dowolne wydanie].

Bauman Zygmunt (2007). Płynne czasy. Życie w epoce niepewności. Warszawa: Wydawnictwo Sic!

Braudel Fernand (1971). Historia i trwanie. Przekł. B. Geremek. Warszawa: Czytelnik.

Brzechczyn Krzysztof (2013). O ewolucji solidarnościowej myśli społeczno-politycznej w latach 1980-1981. Poznań: WN UAM.

Buksiński Tadeusz (2001). Moderność. Poznań: WN UAM.

Comte August (2009). Rozprawa o duchu filozofii pozytywnej. [Dowolne wydanie].

Dzilas Milovan. Nowa klasa. Przekł. A. Lisowski. Nowy Jork: ZDz.R.P.

Fukuyama Francis. Koniec historii. [Dowolne wydanie].

Giddens Anthony (2012). Nowoczesność i tożsamość: „ja” i społeczeństwo w epoce późnej nowoczesności. Przekł. A. Szylżycka. Warszawa: WN PWN.

Habermas Jürgen (2000). Filozoficzny dyskurs nowoczesności. Przekł. M. Łukasiewicz. Kraków: Universitas.

Haidt Jonathan (2014). Prawy umysł. Przekł. A. Nowak-Młynikowska. Sopot: Wyd. Smak Słowa.

Hayek Friedrich, August. Droga do zniewolenia. [Dowolne wydanie].

Hegel Georg, Wilhelm, Friedrich. Wykłady o filozofii dziejów. [Dowolne wydanie].

Horkheimer Max. i Adorno Theodor. Dialektyka Oświecenia. [Dowolne wydanie].

Huntington Samuel. Zderzenie cywilizacji. [Dowolne wydanie].

Johnson Paul (1995). Narodziny nowoczesności. Przekł. M. Iwińska. Gdańsk: Marabut.

Kołakowski Leszek. Główne nurty marksizmu, t. I-III. [Dowolne wydanie].

Koneczny Feliks, Prawa dziejowe. [Dowolne wydanie].

Nowak Leszek (1991). U podstaw teorii socjalizmu, t. I-III. Poznań: Wyd. Nakom.

Malewski Andrzej (1957). "Empiryczny sens teorii materializmu historycznego". Studia Filozoficzne. Nr 2.

Mannheim Karl (1992). Ideologia i utopia. Przekł. J. Miziński. Lublin: Wyd. Test.

Mises Ludwig. Planowany chaos. [Dowolne wydanie]

Naisbitt John (1997). Megatrendy: dziesięć nowych kierunków zmieniających nasze życie. Przekł. P. Kwiatkowski. Poznań: Wyd. Zys i s-ka.

Popper Karl, Raimund. Nędza historyzmu. [Dowolne wydanie].

Popper Karl, Raimund. Społeczeństwo otwarte i jego wrogowie. [Dowolne wydanie].

Schnädelbach Herbert (2001). Rozum i historia. Tłum. K. Krzemieniowa. Warszawa: Oficyna Naukowa.

Spengler Oswald (2001). Zmierzch Zachodu: zarys morfologii historii uniwersalnej. Przekł. J. Marzęcki. Warszawa: Wyd. KR.

Struve Henryk (1899). Anarchizm ducha u obcych i u nas. [Online].

Szacki Jerzy. Spotkania z utopią. [Dowolne wydanie].

Weber Max (2004). Racjonalność, władza, odczarowanie. Przekł. M. Holona. Poznań: WP.

Welsch Wolfgang (1998). Nasza postmodernistyczna moderna. Przekł. R. Kubicki i A. Zeidler-Janiszewska. Warszawa: Oficyna Naukowa.

Witkiewicz Stanisław Ignacy. Nowe formy w malarstwie i wynikające stąd nieporozumienia [Dowolne wydanie].

Znaniecki Florian. Upadek cywilizacji zachodniej. [Dowolne wydanie].

Kierunkowe efekty uczenia się

K1_W01

K1_W02

Wiedza

K1_W05 ma uporządkowaną znajomość i rozumie główne kierunki w obrębie bloków subdyscyplin filozoficznych:

K1_W03 K1_W04 K1_W06 K1_W07	1) logika, metafizyka, epistemologia, filozofia umysłu lub 2) etyka, filozofia polityki, filozofia społeczna lub 3) estetyka, filozofia kultury P6U_W P6S_WG P6S_WK
	Umiejętności K1_U01 wyszukuje, analizuje, ocenia, selekcjonuje i wykorzystuje informacje ze źródeł pisanych lub elektronicznych P6U_U P6S_UW K1_U04 czyta i interpretuje tekst filozoficzny P6U_U P6S_UK
	Kompetencje społeczne (postawy) K1_K01 zna zakres posiadanej przez siebie wiedzy i posiadanych umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego doskonalenia się i rozwoju zawodowego P6U_K P6S_KK
Kontakt filjt@ug.edu.pl	